

ФОРМУЛЯР

Индекс: Фо 04.01.01-02

Издание: П

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дата: 10.01.2012 г.

Страница 1 от 8 стр.

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН

ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”

ОДОБРЯВАМ:

Декан на ФОЗ

(Проф. д-р С. Янкуловска, д.м.н.)

ВЛИЗА В СИЛА

ОТ УЧЕБНАТА 2016/2017 Г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

„ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО НА РАБОТНОТО МЯСТО”

ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН
“МАГИСТЪР”

СПЕЦИАЛНОСТ:

“ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ”

ДИСТАНЦИОННА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ

ПЛЕВЕН

2016 г.

ФОРМУЛЯР

Индекс: Фо 04.01.01-02

Издание: П

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дата: 10.01.2012 г.

Страница 2 от 8 стр.

По учебен план: факултативна

Време на обучение: първи курс, втори учебен семестър

Хорариум: 15 часа лекции

Кредити: 2

Преподавател: Доц. д-р Стела Георгиева, дм

АНОТАЦИЯ

Работната среда е определящ фактор за физическото, психическо и социално благополучие на лицата в активна възраст, респективно за техните семейства и обществото. Устойчиво обществено-икономическо развитие, особено в условията на в глобализиращ се пазар може да се постигне само със здрава, квалифицирана и мотивирана работна сила, което прави усилията за създаване на здравословни работни места все по-необходими.

Цел на учебната дисциплина **Промоция на здравето на работното място** е да запознае студентите с концепцията за промоция на здравето, основните принципи и възможностите за прилагането и за създаване на здравословна работна среда.

Акцент в програмата за обучение е холистичният модел на работоспособността. Познаването и задълбоченият анализ на факторите на работоспособността, както и на предпоставките и трудностите за реализиране на здравнопромотивни дейности на работното място е в основата на формиране на управленски кадри, компетентни в тяхното прилагане и контролиране.

Разглеждат се нормативни документи, регламентиращи създаването на здравословни и безопасни условия на труд. Дискутират се функциите на Комитета (групата) по условия на труд и необходимостта от повишаване на компетентостите по промоция на здравето на техните членове.

Подробно се обсъждат и практически усвояват подходящите за различните работни места методи за здравно възпитание и възможностите за оценяване на ефекта от здравновъзпитателни програми.

Курсът на обучение обогатява разбирането на студентите за мултидисциплинарния характер на промоцията на здравето и подчертава ролята на междусекторното сътрудничество и партньорство в полза на здравето.

Обучението по „Промоция на здравето на работното място“ трябва да постигне следните **задачи** при студентите-магистри по ОЗЗМ:

- да запознае студентите с концепцията за промоция на здравето на работното място
- да допринесе за осъзнаване значимостта на интегралния подход към здравето и работоспособността
- да акцентира върху влиянието на различните компоненти на работната среда върху здравето на персонала

ФОРМУЛЯР

Индекс: Фо 04.01.01-02

Издание: П

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дата: 10.01.2012 г.

Страница 3 от 8 стр.

- да се придобият умения за избор на най-подходящи методи за провеждане на здравно възпитание при различните възрастови и професионални групи
- да се придобият комуникативни умения за мотивиране на поведенческа промяна при лица с рисково здравно поведение, съобразно индивидуалните им особености.
- да се придобият умения за изготвяне, провеждане и оценяване ефективността на програми за ПЗРМ прилагайки разнообразието от стратегии
- да създаде нагласа за прилагане на интегрален подход и изграждане на партньорство при осъществяване на здравнопромотивни дейности

ФОРМИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекции

Лекциите са основна форма за предоставяне на необходимата информация. Те се осигуряват от подробни презентационни и други нагледни материали поместени в системата за дистанционно обучение. Всички лекции се поместват в пълнотекстов формат в системата за дистанционно обучение и студентите получават достъп до тях посредством техните потребителски профили. Съдържанието на лекциите е отворено и непрекъснато се актуализира, като се съобразява с развитието и усъвършенстването на науката.

- On- line дискусии
- Самостоятелна работа с електронни бази данни

КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА ЗНАНИЯТА

заключителен контрол: дидактически тест от 30 въпроса

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 4 от 8 стр.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ ПО ТЕМИ

N	Тема	Лекции (ак.ч.)
1.	Промоция на здравето – концептуален модел и области на практическо приложение. Проекти на СЗО за изграждане на здравословна жизнена среда.	2
2.	Промоция на здравето на работното място (ПЗРМ) – дефиниция, място в реформата на националната система за осигуряване на здраве и безопасност при работа. Люксембургска декларация относно ПЗРМ.	2
3.	Холистичен модел на работоспособността. Анализ на влиянието и взаимната обусловеност на биологичните и социалните фактори при формиране на работоспособността.	2
4.	Нормативно регламентиране на дейностите по промоция на здравето на работното място. Функции и задължения на Комитета (групата) по условия на труд.	2
5.	Нови и нарастващи рискове, свързани с работната среда. Рискови групи.	2
6.	Европейски модел за промоцията на здравето на работното място. Фирмена социална отговорност. Социален капитал. Предпоставки и бариери при осъществяване на промоция на здравето на работното място.	2
7.	Програми за промоция на здравето – основни етапи на методологията: анализ на проблемите и нуждите, формулиране на цели, планиране и осъществяване на дейности, оценка на резултатите.	3
	ОБЩО	15

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИИТЕ

1. **Промоция на здравето – концептуален модел, принципи, области на практическо приложение. Проекти на СЗО за изграждане на здравословна жизнена среда (2 ак. ч.).** Представя се концепцията за промоция на здравето като философска основа на движението за ново обществено здравеопазване. Анализира се концептуалният модел на промоцията на здравето като триединство на здравна профилактика, здравно възпитание и протекция на здравето. Представят се основните положения от Отавската харта и принципите на промоция на здравето. Изяснява се влиянието и механизмите на взаимодействие между жизнената среда и здравето и се обсъждат проектите на СЗО за изграждане на укрепваща здравото жизнена среда „Градове за здраве“, „Училища за здраве“, „Работни места, укрепващи здравето“ и др.

2. **Промоция на здравето на работното място (ПЗМ) – дефиниция, място в реформата на националната система за осигуряване на здраве и безопасност при работа (2 ак. ч.).** Дефинира се понятието ПЗМ, базирайки се на Люксембургската декларация от 1997 г. Разглежда се принципът на партньорство като водещ в ПЗМ като се очертават компетентностите на различните страни (работодатели, работещи, експерти) в този процес.

3. **Холистичен модел на работоспособността. Анализ на влиянието и взаимната обусловеност на биологичните и социалните фактори при формиране на работоспособността (2 ак. ч.).** Представя се холистичният модел на работоспособността „Work ability house“. Анализира се влиянието на биологичните и социалните фактори и сложните взаимодействия между тях при формирането на работоспособността. Коментира се процеса на изграждане и поддържане на функционален капацитет, компетентности и мотивация за изпълняване на определена професионална работа.

4. **Нормативно регламентиране на дейностите по промоция на здравето на работното място (2 ак. ч.).** Представят се и се анализират текстове от нормативни документи от различен ранг, регламентиращи гарантирането на здравословни и безопасни условия на труд и осъществяване на здравнопромотивни дейности на работното място – Конституция на РБългария, Кодекс на труда,

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 6 от 8 стр.

Закон за здравето, Закон за здравословни и безопасни условия на труд и др.

5. Нови и нарастващи рискове, свързани с работната среда. Рискови групи. (2 ак. ч.). Коментират се условията и процесите (глобализация, свободен пазар на труда, популационно стареене и др.), създаващи възможност за възникване на нови рискове, свързани с работата и работната среда. Представят се групите с потенциално по-висок риск – възрастни работещи, жени, работници – мигранти и др. Обсъждат се позитивни практики при осъществяване на здравнопромотивни дейности.

5. Европейски модел за промоцията на здравето на работното място. Фирмена социална отговорност. Социален капитал. Предпоставки и бариери при осъществяване на промоция на здравето на работното място (2 ак. ч. лекция). Обсъждат се ползите от провеждане на здравнопромотивни дейности на работното място за просперирание на организацията: удължаване периода на работоспособност, повишаване производителността на труда, намаляване на текучеството и др. Разглеждат се примери за добри практики и постигнати резултати в развити Европейски страни. Коментират се потенциални трудности и ограничения, както и начини за тяхното преодоляване.

6. Програми за промоция на здравето – основни етапи на методологията: анализ на проблемите и нуждите, формулиране на цели, планиране и осъществяване на дейности, оценка на резултатите (3 ак. ч.). Разглежда се методология за разработване на програма за промоция на здравето на работното място. Подчертава се необходимостта от самовъзпроизвеждане на цикъла от дейности, започващ със задълбочен анализ на проблемите и потребностите. Обръща се внимание на подхода за формулиране на целите от гледна точка на конкретност, срочност, достижимост.

Запознаване с готови здравнопромотивни програми. Критичен анализ на формулирането на целите и задачите на програмата, планираните ресурси и дейности за постигането им, критериите за оценяване на резултатите.

МЕТОДИ ЗА КОНТРОЛ:

Хорариумът на дисциплината позволява провеждането само на заключителен контрол. Изпитната оценка в края на обучението по дисциплината се формира от оценката на електронно базиран тест от 30 въпроса. Изпитният тест е успешно издържан при минимално ниво от 60% (18) верни отговори. Всеки допълнителен верен отговор носи по 2% при формиране на оценката от теста.

Крайната оценка се закръгля до единица и се вписва в учебната документация.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 7 от 8 стр.

СИСТЕМА ЗА НАТРУПВАНЕ НА КРЕДИТИ

Общият брой кредити за дисциплината „Промоция на здравето на работното място” е 2 и е определен от учебния план. Кредитите се получават след успешно полагане на семестриален изпит.

МЯСТО НА ДИСЦИПЛИНАТА В ЦЯЛОСТНОТО ОБУЧЕНИЕ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА

Дисциплината “Промоция на здравето на работното място” е факултативна за студентите-магистри от специалност “Обществено здраве и здравен мениджмънт” и се изучава във втори учебен семестър. Поради интегралния характер на промоцията на здравето студентите имат възможност да прилагат и доразвиват умения, получени от други изучавани дисциплини.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

От обучението по “Промоция на здравето на работното място” се очаква студентите да се запознаят с концепцията за промоция на здравето и да интериоризират идеята за създаване на здравословни работни места като основен ресурс за подобряване на общественото здраве. В курса на обучение трябва да се придобият умения за определяне на индивидуалните и групови потребности от дейности за подобряване на здравето на трудово активното население, както и за самостоятелно планиране и анализиране на програми, разработени на базата на поведенческите и социални стратегии за промоция на здравето.

КОНСПЕКТ ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ

1. Промоция на здравето – същност, възникване и развитие на концепцията.
2. Отавска харта за промоция на здравето. Принципи на промоцията на здравето
3. Жизнена среда и здраве – основни компоненти на жизнената среда, нива на взаимодействие със здравето.
4. Проекти на СЗО, насочени към реализиране на жизнена среда, укрепваща здравето. Градове за здраве, Училища за здраве.
5. Проекти на СЗО, насочени към реализиране на жизнена среда, укрепваща здравето. Промоция на здравето на работното място. Люксембургска декларация, 1991 г.
6. Холистичен модел на работоспособността. Взаимната обусловеност на биологичните и социалните фактори при формиране на работоспособността.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 8 от 8 стр.

7. Изграждане и поддържане на функционален капацитет, компетентности и мотивация за изпълняване на определена професионална работа.
8. Нормативно регламентиране на дейностите по промоция на здравето на работното място.
9. Функции и задължения на Комитета (групата) по условия на труд
10. Предпоставки за възникване на нови и нарастващи рискове, свързани с работната среда.
11. Рискови групи в промоцията на здравето на работното място
12. Партньорството като водещ принцип в ПЗРМ. Компетентности и задължения на работодатели, работещи, експерти.
13. Европейски модел за промоция на здравето на работното място
14. Основни етапи на методологията за разработване на програма за ПЗРМ – анализ на потребности и планиране на дейности.
15. Основни етапи на методологията за разработването на програма за ПЗРМ – оценка на резултатите.

СПИСЪК НА ПРЕПОРЪЧВАНАТА ЛИТЕРАТУРА:

1. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина, 5 издание. Издателски център на МУ-Плевен, 2016, 352 стр.
2. Лекционен материал
3. WHO. Healthy workplaces: a WHO global model for action
http://www.who.int/occupational_health/healthy_workplaces/en/
4. Европейска агенция за здраве и безопасност при работа
<https://osha.europa.eu/bg>
5. Закон за здравословни и безопасни условия на труд <http://www.lex.bg/>
6. Multidimensional work ability model
http://www.ttl.fi/en/health/wai/multidimensional_work_ability_model/pages/default.aspx
7. Роля на Комитетите и групите по условия на труд
<http://www.gli.government.bg/text/page.php?c=55&d=232>

АВТОР НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

1. Доц. д-р Стела Георгиева, дм